

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

zhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četrt leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za druge izvenavstrijske dežele 6 K. Kdor hodi sam ponj, plača na leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravnštvo "Slovenskega Gospodarja" v Mariboru. — List se pošilja do odgovori. — Deležniki "Katoliškega tiskovnega društva" dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 v. — Uredništvo: Koroška cesta štev. 5 — Rokopisi se ne vračajo. — Upravnštvo Koroška cesta štev. 5, vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. — Za inserate se plačuje od enostopne petitvrste za enkrat 15 v, za dvakrat 25 v, za trikrat 35 v. Za večkratne oglase primeren popust. Inserati se sprejemajo do srede opoldne. Nezaprtje reklamacije so poštne proste.

Politični shodi.

Dan 9. sept. t. l. je bil na Spod. Štajerskem dan političnih shodov. Vsi naši državni poslanci so pobiteli pred svoje volilce, vrhutega se še je vršil tudi politični shod v Slov. Bistrici. O shodu v Spuhiji, na katerem sta govorila državni poslanec dr. Ploj in deželni poslanec dr. Jurtela, žal, nismo dobili nobenega poročila do sklepa lista. O ostalih shodih poročamo v naslednjem.

Politični shod v Smartnem pri Slovenjgradcu dne 9. sept. 1906.

Načelnik političnega duštva g. Franc Pečnik, župnik iz Podgorja, pozdravi navzoče, na kar se izvoli soglasno za predsednika shoda g. Franc Pečnik in za zapisnikarja g. Jakob Vrečko iz Slovenjgrada.

Predsednik pozdravi navzočega drž. poslanca g. Robiča in mu da besedo.

Državni poslanec govorji obširno o kmetijskem stanu, dokazuje, da je kmetijstvu dosedanje postavljalo skrajno krivično, da nimamo nikakoršnih kmetijskih šol, da primanjkuje kmetijstvu delavnih moći in da težijo kmetijski stan visoki državni davki.

Nato govorji o političnem položaju in omenja, da se bo že v kratkem času video, li postane volilna preosnova zakon ali pa da pade ministrstvo (medkljici: naj le pade).

Nadalje prizna, da je bilo v volilnem odseku storjenih več napak od naših poslancev in zatrjuje, da bo on po svoji moći delal z vsemi sredstvi nato, da se popravijo Slovencem storjene krivice. Med drugim poslanec tudi omenja užorno delovanje nemškega poslanca Hagenhoferja. Omenja tudi, da so izvrstni kmečki poslanci, a predvsem jim je treba izobrazbe.

Na predlog g. učitelja Martin Runovca se sprejme soglasno pozneje navedena rezolucija.

Potem predlaga posestnik Fischer, da se

poslancu dr. Korošcu radi govora na III. kat. shodu izrazi zahvala.

Temu ugovarja g. Martin Runovc, češ, da niso navzoči o govoru poučeni in da stvar ne spada k današnjemu zborovanju.

Na željo g. kaplana Berka se dotični članek (iz "Slovenca") končno prečita in vzame v znanje.

Med drugim so vprašali tudi gospoda poslavca: g. Vrečko v zadevi postajalisa v Smartnem in o društvenih prostorih nemške šole v Slovenjgradcu, kakor tudi v zadevi zavarovalnic za onemogle kmečke posle, in g. Kristan v zadevi lovskega zakona. Gospod poslavec obljubi, da bo glede sproženih stvari po svoji moći posredoval. Ker se nikdo drugi ni oglasil k besedi, zaključi predsednik zborovanje, se zabvali gospodu poslancu za njegov današnji trud in konča svoj govor s trikratnim "živijo" na nj. veličanstvo presvitlega vladarja.

Storili so se naslednji skepi:

1. Izjavimo, da smo za občno, tajno, neposredno in enako volilno pravico, kojej podlaga naj bo edino le število prebivalsta.

2. Izjavimo simpatijo do sosedov koroških Slovencev ob njihovi težavnji in neustrašeni borbi zoper krivice, kojo jim prizadevajo v volilnem odseku sprejeti načrt volilne spremembe ter pričakujemo od vseh slovenskih poslancev, da popravijo koroškim Slovencem storjene krivice.

3. Protestujemo (ugovarjam) odločno proti temu, da bi se v našem okraju gorske vasi priklopile mestnemu mandatu, med tem ko so se poprej z mesti v volilno skupino združeni slovenski trgi iz iste izbacnili.

4. Pozivljamo slovenske poslance, da poskušajo popraviti nam obmejnem Slovencem storjene krivice, za slučaj pa, da se zahtevau popravki ne bi dali doseči, naj store vse, da predloženi načrt ne bo postal zakon.

5. Shod odločno protestuje, da bi se le z 2/3 večino spremenila volilna pravica, ampak naj zadošča navadna večina.

Politični shod pri Sv. Antonu v Slov. gor.

se je vršil ob jako veliki udeležbi v nedeljo, dne 9. sept. Poleg domačinov so došli možje od Sv. Jurija ob Ščavnici, od Sv. Andraža, Sv. Trojice, Sv. Benedikta in od Negove. Shod pod milim nebom pred A'tovo gostilno otvoril predsednik lenarskega kat. političnega društva, kmet Župe. Prvi poroča dr. Korošec. Razloži najprej volilno pre osnovo, katera še sicer žalibog ne vpelje v resnici enake volilne pravice, vendar po njej Slovani mnogo pridobimo. Velika krivica, ki se godi Štajercem in Korošcem, se mora popraviti. Po novem zakonu o vojaški taksi bodo ta davek plačevali še le tisti, ki imajo 1200 K dohodnine, kar je velika olajšava za ljudstvo. Novi obrtui zakon bo rešil propada malega obrtnika in dvignil razvoj obrti sploh. Nato razvije gospod poslance svoj program, po katerem hoče delati za slovenskega kmeta. Govoru je sledilo burno odobravanje. Deželni poslavec Roškar poroča o koristnih predlogih slov. poslancev glede zavarovanja živine in proti toči, za starost, glede uravnave Pesnice, glede lovskih postav. Od 17 slovenskih predlogov so bili le trije sprejeti. V Gradec nimajo smisla za kmeta. Proračun znaša za letos 26 milijonov, toda kako malo dobimo Slovenci od tega. Poslužujmo se brezobrestnih posojil za ameriške nasade, pa tudi davčnih olajšav. Če vinograd nič več ne nese, ni treba več davka plačevati, zato se oglasite pri davkariji, da se davek odpše. Poslužujmo se tudi podpor, zlasti, ki jih deli kmetijska družba. Na to obširno razloži zadevo Antonjevske okrajne ceste, kateri koraki so se že storili, kako se pride do ceste in kaj je še treba storiti. Deputacijo v Gradec obljubi poslavec voditi sam. Okrajni zastop bo vse storil, da dobe Antonjevcami cesto. Vsi navzoči so z velikim zanimanjem sledili govoru, zlasti pojasnilom glede ceste in so svojo zadovoljnost pokazali z vsestranskim odobravanjem.

Juraničič povdarja veliko važnost strokovne izobrazbe za slovenskega kmeta. Gomilšek pri-

so otroci daševno tako zelo zanemarjeni, kako more potem učitelj ž njimi v šoli tako napredovati, kakor bi rad in kakor bi si to gotovo želeli tudi starisci. Na to bi mi zopet lahko odvrnil kdo morda z besedami onega kmeta, ki mi je pisal, ko sem pred tedni objavil v "Slovenskem Gospodarju" svoje misli o šolskih počitnicah, med drugim tele besede: "Pišete v "Gospodarju", da cikrok teče znoj polici, pa mi kmeti Vam povemo, da Vam je toliko za otroke ko nam za lanski sneg". Temu človeku, ki je podpisal pismo z "Več kmetof z drafškega polja" ter ga potem oddal v Makolah, ne zamerim, ker sem do dobra prepričan, da večina slov. staršev ne misli tako slabo o učiteljevem delovanju in njegovi skrbi za mladino. Kolikokrat se slišijo iz naših staršev besede: "Res čudež je, da se otroci v takih razmerah še toliko nauče, in kako neki je more učitelj strahoviti, jaz imam samo štiri, pa mi hočejo včasih vse izpreobrniti, kako težko še le učitelj brzda, ki jih ima 70–80 in včasih še več itd."

Res je križ z otroki, zato pa je dolžnost staršev, da nam kolikor mogoče pomagajo in že v predšolski dobi delajo za šolo.

Kaj torej opazimo učitelji na otrokib, ki je dobimo na novo v šolo?

1. V šolo dobimo otroke, ki še niti prav govoriti ne znajo, t. j. v toliki meri, kakor se more to od šestletnega otroka zahtevati. Glasovi mnogih otrok so nekako blebetanje, zakaj niti starisci, niti kdo drugi ni pazil na otrokovovo izgovarjanje in mu popravljal s počasnim pravilnim govorjenjem njegove napake. Z otrokom se govori

v otroškem narečju le do neke določene dobe, potem ne več, in ko prestopi otrok prvikrat šolski prag, mora znati besede (sveda na javnadneje, ker njegovo duševno obzorje je spočetka še zelo majhno!) izgovarjati tako, kakor je izgovarjajo odrasli ljudje. Težko je otroku pri srcu, ako ga součenci zasmehujejo zavoljo njegove čudne govorice, in tega vselej tudi učitelj ne more zabraniti.

2. Večina otrok, zlasti pa dečkov, kaže glede oblačenja in slačenja premajhne samostojnosti; tudi na telesne potrebe premalo pazijo. Nekateri otroci začutijo potrebo, iti "na stran" še le v zadnjem trenotku, in predno se spravijo iz klopi, se je nesreča često že zgodila; drugi so zopet tako nepraktično (neprimerno) oblečeni ali tako razvajeni, da se brez tuje pomoči ne morejo sleči. Kolikokrat se prijoka kak novinec iz stranišča k učitelju, toče: "Hlači si ne morem odpeti." Učitelj pomaga, a se kmalu prepriča, da je za sedaj že — prepozna. Pošlje ga domov. In doma? Dobe se starisci, ki zvalijo krivdo na učitelja, češ: "O pravem času ga ni pustil na stran." Takih staršev je sicer malo, a uverjen sem, da je tudi oni oče med ujimi, ki mi je pisal, da je nam učiteljem za otroke toliko, ko za lanski sneg.

3. Mnogo otrok pride tudi zunanje, t. j. glede obleke in snage zelo zanemarjenih v šolo. Umivanja, česanja itd. ne poznavajo. Razmrščeni, kuštravi lasje, umazane roke in obraz, nesnažna in raztrgana obleka kaj slabu pristojna mladim ljudem. Ia ako pošlje učitelj takega otroka po večkratnem brezuspešnem opominjanju domov,

LISTEK.

Učiteljeva pisma staristem.

Piše Anton Kosi.

Prvo pismo.

Kaj vse opazi učitelj na šolskih novincih.
Šolski zakon zahteva, da morajo otroci po dovrjenem šestem letu v šolo hoditi, in da smejo krajši šolski sveti tudi onim otrokom, ki še niso popolnoma šest let stari, pa so telesno in duševno dovolj razviti, dovoliti predčasni vstop v šolo. Telesno ali duševno pre malo razviti ali pa pobabiljeni otrok pa šola tudi po dovrjenem šestem letu ne more sprejeti v odgojo in pouk; taki otroci ostanejo ali doma pri starših ali se pa morajo spraviti v posamezne zavode.

V tem pismu se bomo bavili le z normalno (pravilno) razvitetimi otroki in podali na podlagi večletnih izkušenj to, kar opazi učitelj 1. razreda v prvih dneh šolskega leta na novi uči.

Pred vsem nam je izjaviti, da najde učitelj med mnogimi otroki začetniki, zlasti na deželi, malo takib, ki bi bili v resnici sposobni za nauk; največ jih je telesno in duševno ali često tudi v obeh ozirih tako zanemarjenih, da se je treba učitelju tedne in tedne truditi, predno je spravi na ono stopnjo, kjer morejo potem otroci z uspehom slediti pouku. "Oho", mi poreče tu ta ali oni, "ti pretiravaš, tako hudo ne more biti. Sicer pa: saj si ti učitelj za to v šoli, da si otroke ravnaš in po svoje obrmeš." "To je vse res", pravim jaz, "toda, ako

poroča zbranim. Nasj vsepovod branijo vero in katoško prepričanje, krščansko šolo in krščanski zavet, ker vera je temelj časnemu blagostanju in večni Števi. Povsod kažimo, da smo zavedni Slovenci, v govornu, v napisib, pri trdih Brigajmo se za gospodarski napredok. Antonjevčani si morajo ustanoviti svojo Raflleisenovo posojilnico in se naj pridružijo benediktinski kmetijski podružnici, naj dajo svoje fante v večjem številu v razne srečaje šole.

Jurancič priporoča, naj se pri šolskih počitnicah povsed ozira na kmeta in antonjevčka cesta, naj se kmalu izvrši. Dr. Korošec omeni, da je treba uplivati na deželni šolski svet, da se otroci, ki v jeseni izostenijo iz šole radi dela, ne kazaujejo. Poslanec Roškar pripomni: Ljubljanski okrajni zastop in okrajni šolski svet, v katerem vladajo slovenski kmetje, bo vedno stal odločno na kmečki strani. Jurancič graja deželni odbor, da daje slabe trte kmetom, kar potrdi poslanec Roškar, ki priporoča, naj si odslj vsak pred pričami, ako bo prejel slabe trte, da to potrditi, poslanci bodo že storili svojo džnost.

Gomilšek prebere rezolucije, kakor so bile sprejete na shodu pri Sv. Juriju v Slov. gor. Vse so bile sprejete soglasno, posebno odebavana je bila zaupnica obema poslancema. Rezolucijo glede takojšnje ustanovitve kmetijske šole pri Sv. Juriju ob juž. žel. in glede zimske kmetijske šole v Slov. gor., sprejeta na obeh shodih, pošlje po zborovem sklepu politično društvo deželnemu odboru v Gradec, da ta pospeši svoje delo. Jurancič se predlaga sledenč rezolucijo: Shod najodločuje protestje proti svobodni šoli in ločitvi zakona. Mi hočemo krščansko šolo pa tudi krščansko družino! Seveda je bila soglasno sprejeta.

Shod je trajal poltretjo uro, vsi zborovalci so vstrajali do konca, dasi je močno dežilo. Predsednik Zupe iskreno zahvalil poslance za poročilo in zbrane za veliko udeležbo in sklene zbor s trikratnimi živoklici na papeža in cesarja.

Antonjevčani! Odkovali ste se pri zadnjih volitvah po veliki udeležbi. Od 100 Brackovih glasov jih je letos ostalo le 24. Odkovali ste se tudi na tem shodu z velikim zanimanjem za poslance, za govore, za svoj napredok. V tem smislu naprej! Živeli!

Katoliško politično društvo na Rečici

je zborovalo dne 9. sept. pri Sv. Francišku v Sav. dolini. Vkljub neugodnemu vremenu je bila udeležba zelo številna; zlasti kmetje so došli v nepričakovano velikem številu in tako pokazali, da niso zaspani, temveč, da se tudi zanimajo za politiko in da so pripravljeni se povsodi potegovati za svoje svete pravice in braniti svoje koristi. Državni poslanec gosp. dr. Voušek je v kratkem, poljudnem govoru govoril o gospodarskem vprašanju in o volilni preosnovi. Pokazal je zborovalcem pomanjkljaje, ki ravno kmeta občutno tiščijo in jim tudi pokazal

je zamera gotova. Včasih se izgovarjajo stariji rekoč: „Mi nismo gospodski, zato si ne moremo oček takoj „nobel“ oblačiti.“ Na to jaz: Obleka res ne more biti vedno cela, a zakrpa se lahko, voda pa je, hvala Bogu, povsod dovolj po cenii. Sicer pa sem se pri svoji večletni praksi uveril, da navadno revni ljudje, ki se imajo boriti z „življenja silo“, svoje otroke snažno in čedno oblačijo, dočim se nahaja med nekoliko bolj premožnimi često mnogo umazancev po obleki in telesu.

Dolžnost učiteljeva je, da navaja otroke v šoli pri vsaki priliki k snagi in rednosti, in če kje, potrebuje tukaj v polni meri pomoči starišev. So kraji, oziroma šole, v katere je veselje stopiti, zakaj v njih sedé sami snažni, čedno oblačeni otroci, medtem ko najdeš drugod ravno nasprotno od tega. (K prvoimenovanim šolam spada, hvala Bogu, tudi na, na koji deluje pisek teh vratic. Šolski nadzornik, kojega sodba je v tem oziru gotovo najbolj merodajna — saj si ogleda povodom nadzorovanja toliko raznovrstnih šol — mi je povdom inšpekcije to že večkrat priznal. Kajpada gre zasluga v tem oziru v prvi vrsti starišem, in še le potem učiteljem!)

4. V šolo dobimo tudi mnogo surovih, robatih, divjih in trmoglavih otrok. V tem oziru zadene krivda one stariše, ki otrok niso vadili dostojnosti ter so se v občevanju posluževali sami surovih, robatih izrazov. „Kaj pa oče delajo?“ vprašam nekoč v I. razredu učenčka v prvi klopi sedečega. „Pijan je zopet, ta prasica grda“ mi odvrne deček. Govoril bi še dalje, že je pričel tudi nekaj o materi, a sem preprečil — imel sem dovolj. Cenj. bralec bode pač lahko ugani, kakšno odgojo je užival ta otrok doma ter ž njim vsi njegovi bratci in sestrice.

Da je tudi s timoglavimi in svojeglavnimi otroki

kje in kako je proti temu iskati pomoči. Glede gospodarskega vprašanja je povdral poslovno ugodno prliko obnoviti v godbe z Ogrsko, ob koji se mora z vsi odločnostjo nastopiti v prilog udobnosti domačih obrtnikov in kmetov. Na drugi strani pa je kazal veliki pomem stanovske izobrazbe, katere nam ravno manjka. Treba torej delovati, da dobimo obrtniške in kmetijske šole, da se tako tudi kmetu da prilika stanovske strokovne izobrazbe. Pri obnavljanju volilne preosnove je nakratko omenil „velik dušnega“ naklepa Gauthchevega, uvesti splošno in enako volilno pravico. Izazito in ostro je očrtal krvica, ki so se proti temu naklepni godile osobito nam Sovencem. Naznail je nazadnje tudi gospod drž. poslanec, kako stališče hoče on zavzeti nasproti volilni preosnovi. Hoče namreč z vsemi silami delati na to, da se uvede res splošna in enaka volilna pravica; v slučaju pa, da bi se to ne dalo izvesti, pa hoče odločno nastopiti proti tej volilni preosnovi. Ko je končal gospod drž. poslanec svoj govor, nastopili so na poziv začasnega gospoda predsednika veleč. g. župnika trga Ljubno tudi še predstojniki občin Ljubno, Rečica in Šmartno, ki so stavili na gospoda drž. poslance razne prošnje, da on posreduje, da se odpomore raznim nedostatkom glede obiskavanja šole in glede hišnega davka. Med burmimi živoklici na vse gg. govornike je gospod načelnik zaključil zborovanje.

Političen shod v Slov. Bistrici.

Vsled strašne plohe, ki se je pridrila okoli 2. popoldne, ni bil shod tako mnogobrojno obiskan kakor se je pričakovalo, posebno kmetov od daleč je bilo jako malo. Shod je predsedoval gospod Založnik. Prvi je govoril o volilni preosnovi gosp. dr. Dimnik, nato pa g. dr. Breje, odvetnik iz Celovca, ki toži o krvicah, katere so zadele koroške Slovence glede volilne preosnove. Dr. Dimnik predlaga rezolucije, ki so, izvzemši enega dodatka, iste, kakor jih je sklenil zaupni shod v Mariboru in katere so bile tudi sprejete. Za kmete posebno zanimiva je bila zadnja točka o ljudski šoli in o šolskih počitnicah. O tem je poročal č. g. Medved iz Laporja. Priznanje, ki mu je donelo med govornom, je pričalo, kako iz srca govori kmetom. Vsak si želi, da dandanes lastiti pravico pri šoli, samo tisti, ki je plačal, ima najmanj pravice. Kmet naj zateva od ljudske šole, da se ozira na njegov stan, da podaja vsaj zadnja leta najvažnejše o kmetijstvu in gospodarstvu, da se ne odpravi iz šole krščanski nauk, kakor zahajajo brezbožneži, ki so si ustanovili svoje društvo, da združeni tem uspešnejšje delujejo proti krščanskemu nauku v šoli. Nato preide govornik na vprašanje o šolskih počitnicah. V uvodu poroča, kako je ministrstvo določilo dvamesečne počitnice in izrazilo željo, da bi bile ob istem času, kakor na srednji šoli, namreč poleti. Ta preložitev počitnic pa se naj zgodi samo s sporazumljjenjem krajnih in okrajnih šolskih svetov.

zlasti sprva v šoli velik križ, si lahko vsakdo misli. Nekateri otroci so vajeni, ker so tako „odgojeni“, da mora v vseh rečih veljati le njihova; ako hoče torej učitelj pri takih otrokih doseči, da svojo voljo podredijo volji odgojiteljevi, ali da ubegajo, nastane često bul boj. V interesu šolskega delovanja in ostalih otrok mora seveda zmagati učitelj ne pa učenec. D. godilo se je že, da je tak upornež učitelja grizel, praskal ali ga celo udaril. Vidite, dragi stariši, kako zelo obtežujete s svojo popustljivostjo doma učiteljevo delovanje v šoli, otroku pa življenje.

5. Da dobimo v šolo tudi lažnjice in kradljivce in kradljivce, je znana resnica. Takih otrok stariši nikoli niso navajali, da bi govorili resnico, ali pa se starišem ni zdelo vredno, da bi se prepričali o istinitosti otrokovih besed. Da, dobe se stariši, ki so še celo ponosni na to, ako se njihov otrok iz kakšne zadave po lažeh ali premetenih izgovorih „izmuzne“. Še več: često so tako neprevidui, da otroku izgovor polagajo še celo v tista. Kako je tukaj z resnicoljubnostjo? — Kar se tiče kradljivosti, stariši niso otroka poučili o pojmu „moje“ in „tvoje“. Otrok je kazal nagon do kraje, a oče in mati nista pri prvi priliki v otroku zatrala tega nagona. Morda sta ga v tem že celo podpirala!

V kako zadrgo spravi otrok-kradljivec često zelo ugledne, spoštovane obitelji!

Tudi dobro odgojene, lepo pripravljene otroke nam privedejo stariši v šolo, a teh je, žal, le prav malo. Sreča so taki otroki za stariše, sreča za učitelja, ker z njimi lahko in z veseljem deluje in lepo napreduje. Vrbutega pa vplivajo taki otroci s svojimi lepimi vzgledi tudi izboljševalno na vse druge učence. — Kako je starišem ravnati, da bode dobila šola kolikor največ dobrih, vzgledno vzgojenih otrok, o tem prihodnji!

Krajni šolski sveti so sicer glasovali vačinoma za jesen, toda okrajni šolski, ki so večinoma v nem škib, kmetom nasprotnih rokah, so se odločili za poletje. Tako so se odločile počitnice po leti. Potem omčnja, kako bi si naj kmetje pomagali. Podaljšanje počitnic se ne bo doseglo, pač pa poldnevni pouk do vseh svetnikov. Upoštevati se mora volja tistega, ki šolo vzdržuje. G. nadušitelj Poljanec je zato, da je v mestu in na deželi drugačen čas za počitnico, nadušitelj Tomazič pa pravi, da naj bo tudi na deželi razloček, tako med goratimi in ravnnimi kraji. Govorili so še kmetje Pivec, Uršič, Pohore in Kotnik proti poletnim počitnicam. G. župnik Medved predlaga sledenč rezolucije, ki so bile enoglasno sprejete: Kmetje zahtevajo na ljudski šoli: 1. slovenski pouk, 2. pouk o kmetijstvu in gospodarstvu zadnja leta, 3. protestirajo proti prosti šoli, 4. ugovarjajo proti s. dajnim počitnicam in zahtevajo, da se šolske oblasti ozirajo na težnje kmetov. G. Ašič predlaga rezolucijo zaradi ustanovitve slov. kmet. šole, ki je bila tudi sprejeta. H koncu še g. Založnik govoril o polit. mlačnosti kmečkega prebivalstva in zaključil shod.

Razne novice.

* Iz davčne službe. Davkarski praktikant R. Ramšak in L. Klinc sta imenovana za provizorična davčna pristava.

* Spremembe v naši slovenski frančiškanski provinciji. Premešeni, oz. nameščeni so: V Ljubljano: p. Evgen Stinet, p. Albert Pirc, p. Efrem Feinig; na Sv. goro: p. Adalbert Ferer, p. Oto Kocjan; v Novo mesto p. Severin Fabiani; v Kamnik p. Blaž Farčnik; v Pazin: p. Alfonz Furlan, p. Frančišek Ambrož, p. Dominik Nabernik; v Brežice p. Teofil Zajec; na Brezje: p. Adolf Čadež; v Nazaret: p. Salezij Vodošek kot gvardijan in upravitelj fare; gvardijana sta še postala: v Kamniku p. Matevž Vidmar, v Novem mestu p. Viljem Vičičar. Trije mladi patri se vrnejo na vseučilišče nadaljevat svoje že pričete študije: p. Alkantara Čertanec v Rim, p. Vincencij Kunzelj v Gradec, p. Gvido Rant v Freiburg v Švici. — Slovenski dijaki, ki hočejo vstopiti v frančiškanski red in želijo ostati na Slovenskem, naj pošljajo svoje prošnje frančiškanskemu provincijalatu v Ljubljani; tisti pa, ki želijo iti v nemško provincijo in ostati na Nemškem, naj se vrnejo na frančiškanski provincijalat na Dunaju. Štirje slovenski frančiškanski samostani na Štajerskem: Maribor, Sv. Trojica v Slov. gor., Brežice in Marija Nazaret spadajo k slovenski provinciji s sedežem v Ljubljani; Gradec pa in vse drugi nemški samostani pripadajo nemški dunajski provinciji. Toliko slovenskim mladeničem v pojasnilo.

* Vojaško oskrbovališče v Mariboru rabi od 1. sept. t. l. naprej 1000 q sena, 600 q slame za steljo, 100 q slame za postelje, od 1. oktobra t. l. naprej pa 2500 q rizi in 6000 q ovs. Pojasnila daje oskrbovališče ustmeno ali pa pismeno. Kmete opozarjam, da ponudijo svoje pridelke v kakoršni koli množini.

* Oddaja drevese, jabolk in hrnček iz deželne sadarske šole v Gleisdorfu pri Gradcu se vrši v jesen t. l. in spomladji 1907. Oddalo se bo 53.200 dreves. Prihodnjič priobčimo med inserati tozadenvi razglas dež. odbora. Prošnje do konca oktobra 1906.

* Olajšave zemljiskoga davka za ameriške nove nasade in za okužene stare vinograde. Deželki odbor štajerski je sporazumno s c. kr. finančnim deželnim ravmateljstvom štajerskim izdal razglas, zadevajoč d. sega olajšav zemljiskoga davka za ameriške nove nasade in za okužene stare vinograde. Ta razglas so dobili vsi občinski uradi, ki ga naj čim najbolj mogoče razglasijo. — Za brezobrestna posojila se morajo vlagati prošnje vsakega meseca prosinca.

* Cesar Franc Jožef I. ustanova za posle. Bliža se čas, ko se bude delil prosti vmesni dohodek (interkalar) cesar Franc Jožef I. ustanove štajerske hranilnice v Gradcu za take posle ali druge zasebne uslužbence, ki so ubožni, nezmožni prislužiti si kaj in ki dokažejo dolgoletno, zvesto službovanje v eni in isti službi. Upravičeni prosilci predložijo naj svoje nekolekovane prošnje do 30. sept. t. l. okrajnemu glavarstvu. Po tem roku vložene prošnje zavrnile se bodo kot zakasne. Prošnjam je prilожiti poselsko (družinsko) knjižico oziroma spričevala o v prošnji navedeni skupni službeni dobi, z zdravniškim spričevalom in spričevalom o naravnosti. Nezadostao opremljene prošnje se bodo vrnile. Občinski predstojniki naj prosilce vsestransko podpirajo pri spisovanju prošnji. Ker so dohodki navedene ustanove, ki so na razpolago, omejeni in

ker je število prosilcev veliko, razpravljalo se bode samo o prešnjah posebno vrednih prosilcev, kateri po zdravniškem spričevalu dokažejo, da so povsem nezmožni prislužiti si kaj. Tudi se ne bode oziralo na prošnjike, ki dokažejo manje nego petindvajset službenih let.

* Sudiščka proti slovenskemu kmetu. Dne 8. t. m. je bil v Dunajskem Novem mestu občni zbor protestantovsko nemškega društva „Südmark“. Na shodu se je poročalo, da je kupilo društvo ob slovensko nemški meji 200 oralov zemlje od slovenskih kmetov, katere je potem oddalo nemškim kmetom. Ia kdo so na Spod. Štajerskem udje tega društva, ki dela na pogin slovenskih kmetov? Naši nemški in nemčurški trgovci in obrtniki po spodnještajerskih mestih in trgih. To so tisti ljudje, katerim nosite vi kmetje denar, s katerim vas potem preganjajo z vaše domačije. Če kupujete pri takšnih ljudeh, si sami pletete bič, ki vas bo enkrat pognal od vaših hiš.

Mariborski okraj.

m Maribor. Veliko veselico priredita dne 16. t. m. ob 3. uri popoldne na vrtu v Narodnem domu Bralno in pevsko društvo „Maribor“ in Pripravljalni odbor „Mariborskog Sokola“. Na vzpredru je petje, telovadba in godba slovenjbistriške narodne godbe. Veselica bo pri vsakem vremenu.

m Poroka. Gosp. Slavko Karba, sodniški uradnik v Mariboru, se je dne 8. t. m. poročil z gdč. Ivanko Senekovič.

m Strašna smrt. V četrtek 6. t. m. je opazil stražnik v Gosposki ulici v Mariboru v sobi posestnika in glazbarja Fetza dim. Ko so vdrli v sobo, našli so 78 letnega Fetza mrtvega pri goreči postelji. Bržkone je ponoči prižigal luč ter je vrgel še tlečo vžigalico na posteljo, ki je začela tleti. Dim je zadušil starčka.

m Uradne ure pri davkariji v Mariboru bodo od 1. oktobra t. l. naprej ob delavnikih od 8. do 12. in od pol 2. do pol 6. ure zvečer. Ba gajna se zaključi ob 4. popoldne.

m Porotne obravnave v Mariboru. Pred porotnike pridejo: 17. t. m. Jožef Seršen zaradi detomora, 18. Jakob Jag zaradi tativne in Jakob Horvat zaradi uboja, 19. Martin Čeb zaradi ropa, 20., 21. in 22. Rajmund Wieser, Andrej Kolar in Marija Rža zaradi požiga, 24. Janez Benkovič zaradi požiga.

m Sprejem na mariborski gimnaziji. Vpisovanje za I. gimnazijski razred se vrši 17. sept. od 9. do 12. ure dopoldne. Sprejemne skušnje se začnejo isti dan ob 2. popoldne.

m V zasebnem dekliškem učiteljišču šolskih sester v Mariboru bodo vpisovanje učenk v vadnicu in gojence v otroška vrta dne 14. in 15. septembra od 8.—12. ure predpoldne. Za gojenke, ki na novo vstopijo v pripravnico ali učiteljišče, bodo vpisovanje dne 15. septembra od 8. do 12. ure dopoldne. Vspremni, ozroma ponavljali in piti se začne dne 17. septembra ob 8. uri zjutaj. Solsko leto 1906/7 se začne dne 19. septembra ob 8. uri zjutraj s slovesno sv. mašo, pri kateri morajo biti navzoče vse učenke in gojenke.

m Dramatični odsek Slovenske čitalnice ter Bralnega in pevskega društva v Mariboru je sklenil otvoriti dramatično šolo. Ker se prva gledališka igra namerava uprizoriti že v sredi meseca vinotoka, se prosijo dame in gospodje, ki želijo pri gledaliških igrach sodelovati, da blagovolijo naznaniti svoj pristop najdalje do 18. t. m. Slovenski čitalnici cizroma Bralnemu in pevskemu društvu v Mariboru.

m Studenci pri Mariboru. Pri nas smo si ustavili pred nekaj leti „Izobraževalno društvo“, ki bi naj gojilo v naši jako panemčurjeni vasi na rodno zavest. Dosedaj je društvo delovalo kolikor je bilo moči in so dopuščale denarne zadeve. Žal, da slednje niso najboljše. Udj je večinoma sami delaveci, ki komaj prispevajo udino. Potrebno pa je, da društvo razširi svoj delokrog, kajti ponemčurjenje se bo začelo še v večji meri, od kar je ustavil „Schulverein“ pri nas otroški vrtec. Če pa hoče društvo še bolj delovati, treba mu je različnih pripomočkov. Zato se obrača odbor do vseh rodoljubov, da bi priskočili društvu na pomoč naj si bo z denarnimi doneski, naj si bo s knjigami ali drugimi izobraževalnimi pripomočki. Pomagajte nam pri našem trudapoplnom delu za naš mili materni jezik. Slovenija vam bo hvalična in Bog vam sterno povrni!

m Slivnica pri Mariboru. Dne 9. t. m. smo pokopali Matija Žigarta, posestnika v Orehovi vasi. Sijajen spred je pokazal, kako priljubljen je bil pokojni. Rodil se je 17. januarja 1829 pri Sv. Martinu na Pohorju. Pri odprttem grobu so se

č. g. svetovalec Hirti poslovili od značajnega, poštenega moža, ki zapušča ženo Marjeto roj. Uranjek in šest otrok, katere je lepo preskrbel. Janez je na domačiji, Marija v St. Janžu kmetica, Franc je c. kr. sodn. kancelist, Jožef meščan in krčmar v Mariboru, Ivana šolska sestra in Julika pekarica v Gradišču. Naj mu sveti večna luč!

m Zlato poroko sta obhajala dne 9. t. m. pri Sv. Petru niže Maribora zakonska Karol in Marija Zavec. Bog ju živi! Na gostiji se je nabrala večja svota za dijaško kuhinjo.

m Sv. Anton v Slov. gor. Ravno iz istega drevesa, kakor pred par tedni Hrnja, je padel v Župetincih dne 3. sept. domači hlapec Franc Šodec, vulgo Čkov Franček. Izvil si je nogo v gležnji.

m Katera pošta je kriva? Pri Sv. Antonu v Slov. gor. smo naročili lepake radi političnega shoda. Iz Maribora so odpotovali lepaki v četrtek in so prišli do Autona še le v soboto popoldne — malo boljše kakor prepozno. — Kako je že bilo s „Slov. Gosp.“ dne 26. maja?

m Toča je pobila, tako se nam poroča iz Slov. Bistrike, dne 9. t. m. popoldne okoli Visol in Tinj popolnoma.

m Ogenj je uničil dne 5. t. m. zvečer kolarico Elize Muršak v Sp. Veličnah. Zgorela je vsa shranjena krma, vozovi in stroji.

Ptujski okraj.

p Ptujske novice. Slovenski stariši Ptuja in okolice, pozori! Ako morate svoje otroke poslati v mestne ljudske ali meščanske šole, pazite, da vam pri vpisovanju sedaj ob začetku novega šolskega leta ne hodo spačili in ponemčili vaših slovenskih imen, kar se je doslej na Ptuju redno godilo, in sicer, kakor se govorji, vsled ukaza mestnega šolskega sveta. Dobro si zapomnite, da ptujski mogotci, četudi so zelo mogočni, vendar po postavi nimajo pravice, m'avariti slovenskih imen, kakor bi se jim zljubilo! Ako pa bi se to zgodilo, nam takoj naznanite, da pokažemo ptujskim ponemčevalcem, da Ptuj doslej še ni na Turškem! — Dne 29. avg. je v ptujski bolnišnici umrl na legarju Leop. Varl, železniški čuvaj na Gornj. Hajdinu, star še le 28 let. Bil je zaveden Slovenec, ki je vselej komaj čakal „Slov. Gosp.“ in drugih slov. listov ter je tudi med tovarši širil dobro berilo. Nemadoma ga zgrabi zavratna bolezen, — legar, in leči je moral v bladni grob. Zapusča na smrt bolno ženo. Naj v miru počiva! — Dne 30. avg. je pri pijočnih vajah ob Dravi v Ptuju utonil narodnik Jožef Harnisch. Pri spuščanju sidra ga je velika vrv potegnila v vodo in se ga tako nesrečno oklenila, da se ni mogel iz nje izmotati, in ga tovarši, ki so ga takoj in skrbno iskali, niso našli živega; čez pol ure ga potegnejo mrtvega iz vode. Bil je koroški Slovenec; imel je veličasten spredv. Nagle in neprevidene smrti nas reši, Gospod! — Med nevihto, ki je pretečeno nedeljo popoldne divjala nad Ptujem in okolico, je strela s strašnim treskom udarila v stolp minoritske cerkve, katerega je na dveh straneh precej močno opraskala; druge škode ni napravila, razen da je omotila v bližini stoječo žensko, katera je vsled strahu zbolela. — Blagodejni dež je spet namočil že jako suho zemljo, na ptujskem polju je bila že huda suša. Lepo, toplo vreme zadnjih treh tednov je zelo popravilo vinske gorice v Halozah, in ako Bog da še solčnih, prijaznih dni v septembru, bo letosna vinska kapljica v Halozah prav dobra! — Čadom so se čudili Hajdinčani, ko so pred jednino tednom dobili (nekateri) povabila k plesnemu venčku, „ki ga priredijo dne 9. sept. v gostilni g. Lobenweina pri Sv. Kungoti napredni fantje iz Goreje vasi in Sv. Kungote“. Kdo pa so ti „napredni fantje“? Doslej še ni bilo o njih ničesar slišati! Če so res tako napredni, zakaj pa ne storijo kaj „naprednega“ in velikega v domaćem bralnem društvu hajdinskem, katerega živo delovanje bi bilo tako neizmerno potrebno za Hajdinčane, — katero pa že tako dolgo pred zimo spričamo zimsko spanje! Udeležba na imenovanem plesnem venčku je bila precej klaverina; cela reč je dišala po nemškutarskem „Stajercu“, in zato so se je pošteli Slovenci ognili! — Kako bridko pogrešamo na Hajdinu delavnega bralnega društva, čutimo od dne do dne bolj! Ali ga res ni več nesebičnega moža, ki bi se nas usmilil?! Tri četrt na dvanajst je že!

p Šalovci pri Središču. V naši zakotni vasi se je nabiralo za novo Marijino podobo vaške kapelice. Darovali so dobršrni občani precej sveto v ta namen. Velika dolžnost je torej, se zahvaliti darovalcem kakor tudi nabiralcema.

V Ormožu je umrl gostilničar Andraž Kalhbrunner. Zadela ga je kap. N. v m. p.!

p Umrl je na Humu pri Ormožu 31. avg. po dolgotrajni in zelo mučni bolezni (valed opekline) g. Ivan Podgoričec po dom. Merzel, posestnik zemljišč in kamnolomov itd., ki je bil daleč na okoli znan in priljubljen. V nedeljo je bil lep pogreb in ga je kot nekdanjega člana k včačemu počitku spremilo tudi gasilno društvo za ormoško okolico z godbo. Zapustil je štiri še majhne otroke. N. v m. p.!

p Velika Nedelja. Poročil se je dne 2. t. m. vrli mladenič Vinko Kubarič iz Lesnice z Marijo Korpar. Na gostiji, ki je bila v pravem pomenu besede narodna veselica, prodala se je potom dražbe ena smodka za 13 kron v prid Cirilove družbe. Bog daj, da tudi v nočem stanu novoporočenca ostaneta vselaj v verskem in narodnem oziru vneta in značajna!

p Strele je udarila v Obrižu pri Središču v Marčičevu gostilno in gospodarsko poslopje dne 9. septembra na večer. Hitri pomoči gasilcev se je zahvaliti, da se je kmalu pogasil ogenj. V sobi, iz katere se je pred enim tednom stanovnik izselil in se je dozdaj prazna, napravila je strela največ kvara.

Ljutomerski okraj.

p Ljutomersko realko se bodo sprejemali učenci v pondeljek, dne 17. t. m. predpoldnevom; zglasiti naj se vsaki v šolski sobi na glavnem trgu. Vsak učenec, novinec, naj prinese seboj zadnje šolsko naznanilo ali spričevalo.

p Sv. Križ pri Ljutomeru. Našo novo gotično cerkev, kojo so nam postavili nepozabni rajni duh. svet. in župnik preč. g. Anton Lacko, okrasujejo znotraj v soglasju s sloganom leto za letom z umotvori sedanje umetnosti za lepoto hiše božje posebno vneti preč. g. župnik Josip Weixl. Tako so nam v primeroma kratkem času svojega župnikovanja oskrbeli krasen, se visokodvigajoci gotični veliki oltar, katerega obdaja petero preleplo slikanih velikih got. oken; novo, se v zlatu lesketajočo gotično prižnico, in sedaj umetno izrezano podobo žalostne Matere Božje z mrtvimi truplom Odrešenikovim v naročju, katero bodo prihodijo nedeljo, t. j. 16. t. mes. pred pozno službo božjo slovesno blagoslovili ljutomerski dekan preč. g. Jarkovič.

p Mursko polje je dne 9. t. m. popoldne ob 4. uri namočil že težko pričakovani dež. Po hudi skoraj neznosni vročini in suši je vendar prišel blagodejen dež in namočil polja, na katerih so predelki zevali po dežu. Tadi za vinsko tr o po goricah je dobro došel.

p Sadni mošt je letos, kakor so poskušali že tuinjam ljudje po Murskem polju, tako močen vsled prejšnjega deževja, katero je vplivalo na rast sadn, in sedaj suša, — da ljudi prevrača. Zato pa tudi malo sadja prodajajo, ker prekupci ponujajo p. 10 do 14 vin za kilogram. Ljudje pa pravijo, da je sploh eno kilo en liter in liter mošta se pa proda tu pri najslabši ceni po 14 vin. Torej je bolje lepi sad spremeniti v mošt. Jabolčnik je za kmeta in delavca za zdajni čas še edina pijača. Vino je predrago in — ponarejeno.

p Živinoreja. Posestnik Franc Košar v Veržeju je prodal bika pincgavca za 650 kron. Že več let se je opazovalo, katera pasem bi bila za Mursko polje, pincgavska ali marijadovska. Nekateri so poskušali z Simodolci, ker ogrska vlada je pri mejnih sosedih Medmureh nastavila Simodolce in so tuinjam Maropoljci gonili tja goved za oplemenitev, kakor gonijo tudi kobile, ker so tam močni ogrski žrebeci. S tem si konjsko pleme zboljšujejo za svoje gospodarske potrebe. Kmet mora imeti močnega konja, ne pa dirkača. A tu, kraj Mure, so nastavljeni lahki žrebeci v c. kr. žrebčarnicah. Ljubstvo si je sedaj samo s prošnjami in podpisi pri okrajnem zastopu preskrbelo, da bo pač pincgavsko pleme najboljše za ta kraj, kakor so pač večletne poskušaje pokazale.

p Na Ščavnici so zadnjo nedeljo pogorela gospodarska poslopja kmeta Jakoba Nidla. Zgorela je vsa vsebina, nad 40 voz krme, 53 mernikov rži, nad 20 pšenice, veliko ovra in drugih reči. Zažgal je najbrž majhen še nerazsoden deček. Ta žalostni slučaj znova opominja starše, naj vendar ne dajejo nikdar vžigalic otrokom v roke, da se zabranijo tako velike nesreče.

p Ščavnische občinske volitve se bližajo. Volilni imenik je bil že razpoložen, čas za reklamacijo je bil določen od 28. avg. do 5. sept. Ker je župan Eglec za tretjo občinsko volitev napravil nov imenik, ki se razlikuje od onega za prvo občinsko volitev 1. jul. lanskega leta, včm naprej, da bo tudi tretja volitev ovzeten. Da bi se ognili temu, smo Slovenci vložili p smeno reklamacijo pri obč. uradu, poslali iste prepis z natančnim pojasa silem

nepravilnega postopanja Eilec-Spendetove stranke lutomerskemu okrajnemu glavarstvu in odločno tirjali, da napravi konec nepravilnostim pri naših volitvah. O vsem tem smo tudi brzjavno obvestili namestništvo v Gradišču, da takoj posreduje. Vdali se ne bomo, to si naj zapomnijo župan Eilec in nadučitelj Spende pa tudi okrajski glavar pl. Rainer. Volitev se mora vršiti na podlagi prvega imenika, po katerem se je volilo 1. jul. lanskega leta.

Slovenjegraški okraj.

s Domačo hišo je vžgala 22letna hčerka Antonija posestnika Weitzman v Lebnu. Zakaj je to storila, se ne ve.

s Št. Ilj pod Turjakom. Lep korak napredka pomeni ustanovitev bralnega društva dne 8. sept. 1906. V društveni sobi bodo pripravljeni dobiti slovenski časniki, izobraževalni in nabožni listi ter knjige zabavne in poučne vsebine. Prosti čas ob nedeljah bo torej mogoče dobro porabiti v pošteno razvedrilo in v korist. Tudi na dom se bodo posjevali časniki in knjige. Da bo pa vse v redu, ima skrbeti sledeči odbor: Urbancelj Val., predsednik; Jaž Jakob, podpredsednik; Luskar Iv., tajnik; Jeleničnik Jos., blagajnik in Smolar Peter, knjižničar. Začetno navdušenje se naj nikakor ne poleže, temveč vedno raste, ker mora vsak vedeti, da je pouk potreben vsem, zlasti mladenciem, če nočejo ostati samo nezavedni kimavci. Tega pa šentiljčani nočejo — torej segajmo po časnikih in knjigah!

Konjiški okraj.

k Umrl je v Konjicah odvetnik dr. Michael Lederer, star 68 let. Blj je zagrizen nasprotnik Slovencev.

k Žičkega tatu so dobili. V noči od 7. na 8. septembra je vdrl v Wildonu neki tat v farovž, kjer je ukradel okoli 119 krov, srebrno uro in prstan, kakoršnega nosijo kanoniki. Tat pa je g. dekan opazil, na kar so ga orožniki zasledovali in prijeli. Tat je priznal svoje hudo delstvo. Piše se Jožef Oset, star 46 let, doma je od Sv. Jurija ob juž. žel. Večkrat je že bil kaznan radi tativne. Na veliki petek je kradel tudi v Žičah, kakor je sam obstal.

Celjski okraj.

c Celje. Celjski „Nemci“ so si ustanovili „Atletsko društvo“. V odboru so sledeči Nemci (): Rabšek, Topolšek, Peričič, Jošt, Brablec, Gerček, Drjuš, Muršič, Škof in Škoberne. Žalostno! — Kot kateket na ljudeški šoli je nastavljen č. o. Ljudevit.

c Vojniku so si izvolili za župana zopet Tratočka. Tratnik je „Nemec“ kakor že ime kaže!

c Pasji kontumac je zapovedalo okrajno glavarstvo v okrajih Celje in Šmarje.

c Mlad tat. Od Sv. Lenarta nad Laškim se nam poroča: V nedeljo 2. t. m. med božjo službo je okradel mlad tat, bos, star kakih 17 let, doma iz Planine, štiri posestnike. Na cesti ga je naletel žandar, ko je denarnico v grmovje vrgel. Žandarju se zdi to sumljivo. Tat se skrije, a pravica ga hitro doleti. Naenkrat je bilo vse dognano in mlatiček, ki je komaj izlezel iz kletke, kjer je 13 mesecev sedel, bo zopet poslan v njo nazaj.

c Novacerkev pri Celju. Po dolgem času stopilo je zopet dne 2. septembra naše kat. bralno društvo na plan ter nas osrečilo z veselico, ki je obudila splošno zanimanje. Saj si zapazil pri tej veselici goste iz Dobrne, Šmartna v Ravnih dolin, Vojnika, Celja in celo iz Novega mesta. In če se vprašamo, komu gre zaslužna, da je ta veselica proti pričakovanju tako izvrstno vspela, odgovoriti moramo: naši vrli, našebudni mladini. Kako krasen je bil pogled na oder, ko so peli mešani zbori! Nehote si se spomnil Vodnikovih besed: „En zarod poganja, prerojen, ves nov“. In ta pevski zbor je izvrstno šolan in svoji nalogi popolnoma kos. A naše trudljubne gospice in marljivi mladenci nam niso nudili samo pesnij. Čeprav so nas tudi z dvema igrami, ki sta se na občeno zadovoljnost igrali. Posebno moramo pohvaliti gospice, ki so bile svojim ulogam v vsakem oziru popolnoma kos, a tudi mladi gospodje so vkljub marsikaterim pomankljivostim na odru še dosti samozavestno nastopali. Hvala jim za nenavdne dušni užitek. A Slovenec ne ljubi samo to, kar je prijetno, ampak tudi to, kar je koristno. Zato je nastopil g. stud. phil. Prekoršek iz Grada ter v tako obširnem in temeljitem govoru razpravljal najbolj pereča vprašanja. Tudi njemu gre naše polno priznanje. Želeli bi bilo, da se take veselice

večkrat prirede. Kajti le na tak način se bo iskra rodoljubja, ki v tej dolini še tli, razžarila.

c Sv. Pavel pri Preboldu. Surov napad se je izvršil pri nas pretečeno soboto zvečer, 1. sept. Fantje, zbrani pri godbeni vaji, razhajali so se mirno vsak na svoj dom. Med potom so korakali skupno, nič hudega sluteč. Kar jih pozdravi nič vredna druhal izza cestne ograje s kamenjem. Eden je bil nevarno zadet na glavo. Po izpovedbi zdravnikovi je le malo manjkalo, da ni bil smrtno poškodovan. Drugi je na to pobegnila, pa pravici in kazni ne odide. Bili so to „izobraženi“ ljudje, pri katerih hišah se bere „Štajerc“ in ednaki listi. Spoznajte vendar enkrat, kakšno korist daje „Štajerc“ s svojimi lepimi nauki. — Ravno to noč pa so imeli v župnišču obisk. Ker je gost našel vrata zaklenjena, poslužil se je lestve ter pri oknu vstopil. Iskal je denarja. Ker ga pa v prvih sobah po velikem trudu in iskanju ni našel, podal se je v spalno sobo gospoda župnika, tam poiskal ključ od omare in vzel 200 K cerkevnega denarja, druzega ni našel. Pri klicu gospoda župnika jo je odkuril. Žandarmerija tatu išče, pa ga še ni našla. — Zadnji četrtek 6. t. m. imeli smo tu drugi živinski sejem, kateri bi pa bil lahko boljše uspel, če bi bili dotedični faktorji storili svojo dolžnost. Obisk je bil na prvem sejmu mnogo obilnejši. Pričakuje se, da se prihodnjič potrebno ukrene. Tretji sejem bode 4. novembra, torej na svodenje na sejmišču.

c V Šmartnu ob Paki je umrl dne 11. t. m. g. Martin Podgoršek, major v pokolu. Rajni je bil tukajšnji rojak.

c Veselico v prid pogorelcem v Radmirju predi dne 16. t. m. Savinjski Škof pri Sv. Francišku v Sav. dolini.

c Velik požar smo imeli dne 6. t. m. v Radmirju. Zgorelo je 18 poslopij. Poldruge uro je divjal požar, predno se je posrečilo petim požarnim brambamomejiti nadaljnje razširjanja ognja. Posestniki so imeli zavarovana poslopja ne pa sbranjene pridelke, vsled česar trpijo veliko škodo. Za pobiranje darov za ponesrečence se je ustanovil poseben odbor, kateri prosi hitre pomoči, ker je beda velika.

c Trbovlje. Naše „Kmečko bralno društvo“, ustanovljeno dne 8. julija se je prvič pokazalo javno dne 2. septembra, ko je priredilo veselico z lepim vzporedom. Pet pevskih točk pod vodstvom priznanega glasbenika, organista g. Ličarja, je zadovoljilo vse, katerim je kaj do lepe slov. pesmi. Dve burki „Euo uro doktor“ in „Kmet Herod“ sta vzbudili mnogo smeha, za kar gre hvala našim mladim diletantom, zlasti gg. Županc, Bajdetu in gdž. Krajšekovi. Na nje smo lahko ponosni. Po končanem vzporedu se je razvila domača zabava na vrtu, ki je dala največ opravka poštarju, kateri je z denarnimi globami brezobjektivno kaznoval vsakogar, ki je prejel pismo brez naravnega kolka. Vsa slavnost se je izvršila na občeno zadovoljnost občinstva, a zadovoljen je tudi društveni blagajnik z neprirčkovanim gmotnim vspahom. Lj naprej!

Brežiški okraj.

b Politično zborovanje v Artičah predi politično društvo „Sava“ v Brežicah v krčni gosp. Josipa Klemenčiča h. št. 7. v nedeljo, dne 16. sept. 1906 popoldan ob 3. uri. Dnevni red: 1. Splošni notranji politični položaj, poroča g. drž. poslanec dr. Anton Korošec. 2. O kmečkih težnjah s posebnim ozirom na naš okraj, govori g. dež. poslanec dr. Fran Jankovič. 3. O narodni zavednosti, zlasti pri volitvah, govori predsednik društva čast. gosp. Josip Potovšek. 4. Slučajnosti. Zavedni Slovenci! Pridite mrogobrojno! — Odbor.

b Izvrstno kapljico bomo letos imeli Bizejčani. Če bi le vremo tako ostalo, kakor je sedaj. Vprašajo že sedaj močno za moštom.

b Efektna loterija na Vidmu. Ker se je od te dobrodelne loterije razpečalo tako malo sreč, da so pokriti komaj upravni stroški, je občina loterijo likvidirala ter se bodo vsem posestnikom sreč vrnili vplačani zneski, ako to tekom treh mesecev zahtevajo in vpošljajo srečke.

b Občinske volitve v Pišecah. Za župana je izvoljen g. Martin Volavšek, trgovec g. Gerec, njegovim namestnikom, kot svetovalci so izvoljeni gg.: J. Veršec, Aut. Kostevec in Fr. Verstovšek.

b Sromlje. Neki dopisnik je v predzadnjem „Slov. Gospod rju“ omenjal, da se strašno širi „Štajerc“ v naši župniji ter da se mora delovati na to, da se preveč ne razširi in ne razkorači. „Štajerc“ stranke pri nas sploh ni im je tudi ne bode;

kajti „Štajerc“ je preveč brezumen list, da bi pridobil naše verno kmečko ljudstvo za svojo umazano stvar. Res, da prihaja nekaj iztisov tega lista k nam, ali to po sili brez naročnine ter v nesrečnem številu 3. Pa bodemo res tudi delovali na to, da izgine še ta trobica. Nadalje bi vas, gospod dopisnik, na nekaj drugega opozoril. Se li še spominjate, pod kakimi naslovni je nekdaj romal k nam cenjeni „S. Gosp.“? Akoravno še sedaj v obilnem številu prihaja na našo pošto, pa vse eno — pod olim naslovom ne prihaja več. No, da ne boste v skrbih, gospod dopisnik, se li še spominjate „Bralnega društva“ v Sromljah. Kje je taisto in kdo je največji pospešitelj njegovega propada? Ali veste? In kaj je boljši branik proti narodnim sovražnikom in štajercijancem, kakor so bralna in politična društva? Bralno društvo kot mladinsko izobraževalno društvo bi se naj podpiralo, pa ne podiralo. Kmečki prijatelj.

Drobtinice.

d Jubilejne poštne znamke bo izdala poštna uprava ob šestdesetletnici cesarjevega vladanja, leta 1908.

d Delavske nezgode v Avstriji l. 1905. Nič ne pokazuje tako drastično, kakšna nevarnost je združena z delom v sedanji družbi, kakor najnovejši izkaz ministrstva za notranje zadeve o statistiki nezgod v lanskem letu. Osmim zavarovalnicam proti nezgodam v Avstriji je bilo v tem času načnjenih 104 099 nezgod proti 101.058 iz leta 1904. Število je torej naraslo tekom leta za 3041 slučajev. Smrtnih nezgod se je primerilo tekom omenjenega leta 1063. Cela bilanca z delavskega bojišča v Avstriji izkazuje torej 104 099 ranjenih, izmed katerih je 1063 plačalo svoje delo s smrtno. Tekom desetih let je bilo na polju dela poškodovanih v Avstriji 833.188, ubitih pa 9.707. V teh številah tiči najstrožja obsodba sedanje dražbe.

d Bivša meksikanska cesarica Karlota ozdravila? Iz Londona poročajo, da je bivša meksikanska cesarica Karlota popoloma ozdravila. Nedavno temu jo je obiskal njen brat, belgijski kralj Leopold, ter se razgovarjal z njo dlje časa. Govrila je povsem mirno in pametno, tako, da ni bilo več opaziti stare blaznosti. Bivša cesarica je starata sedaj 67 let. Umobolna je bila od leta 1867, še preden, nego je bil ustreljen cesar Maksimilian.

d Število Slovanov. Safarik je leta 1842 ceni, da je vseh Slovanov 78,691.000 in sicer Velikorusov 33,314.000, Malorusov 13,144.000, Belorusov 2,726.000, skupno Rusov 51,184.000; Poljakov 9.363.000, Čehov 7.167.000 (od teh 2,753.000 Slovakov), Lužiških Srbov 142.000 Slovencev 1.151.000, Hrvatov in Srbov 6.095.000, Bolgarov 3.587.000. Po najnovejših štetjih je danes Velikorusov 60 mil., Malorusov 26 milijonov, Belorusov 6 milijonov, skupno Riso, Poljakov 16 mil., Čehov in Slovakov 9 milijonov, Slovencev 1.400.000, Hrvatov in Srbov 9 mil., Bolgarov 2 mil. Skupno 132.900.000.

d Vaške knjižnice. V Nemčiji so pred kakimi desetimi leti začeli ustanavljati po vseh knjižnicach, takozvane vaške knjižnice, ki naj služijo priprave na kmečkemu ljudstvu v pouk in zabavo. Pred kakimi desetimi leti je bilo komaj tisoč teh vaških knjižnic, danes jih že cenijo na pet do šest tisoč. Zadnja leta se je začela tudi država zanimati za te knjižnice, za katere izda vsako leto okoli 70.000 kron podpore. Žal, da posebno vsiljujejo te nemške knjižnice poljskim vasem, ker hočejo tudi na ta način pripomoči k ponemčenju Poljakov.

Narodno gospodarstvo.

Umetno gnojenje. Meseca julija t. l. sem poročal, koliko sena sem pridelal na svojem pašniku, ki je bil pognojen z umetnim gnojem. Kakor sem že omenil v mesecu juliju t. l., da ima ta pašnik strmo severno lego in rujava, z brodecem pomešano zemljo. Razdelil sem ta pašnik na štiri jednake dele po deset arov. Prvi del je ostal negnojen in je dal 121 kg slabega bodičastega sena, sedaj pa otave 94 kg, tudi slabe krme, skupaj torej 215 kg. Drugi del sem pognojil s 100 kg kajnitom in sem dobil 182 kg slabega sena in 102 kg slabe otave, torej skupaj 284 kg. Tretji del je dobil 100 kg tomaževe žlindre ter dal 263 kg lepega deteljnega sena in 172 kg lepe deteljne otave, skupaj torej 435 kg. Četrti del sem pognojil s 100 kg kajnitom in 100 kg tomaževe žlindre ter mi je prirastilo 256 kg prav lepega deteljnega sena in 246 kg prav lepe deteljne otave, skupaj torej 502 kg dobre krme. Številki 215 in 502 nam torej zelo jasno kažejo veliko korist umetnih gnojil. O ovu sem poročal, da je razloček

med gnojenim in negnojenim delom že četrte ure daleč videti; dares vam hočem razliko pri zrnju in slami s številkami dokazati. Njivo sem razdelil na tri j ednake dele po 14 arov. Prvi negnojeni del je dal 168 kg zrnja in 189 kg slame; drugi del je bil pognojen s 150 kg tomaževe žlindre in 25 kg čilskega solitra ter je dal 245 kg zrnja in 210 kg slame, tretji del pa je bil pognojen s 150 kg tomaževe žlindre, 150 kg kajnita in 25 kg čilskega solitra ter je prirastlo 392 kg zrnja in 385 kg slame. Tudi takoj se jasno vidi moč in korist umetnega gnoja. Na mnoga pisma od meseca junija t. l. do sedaj v zadevi umetnega gnojenja nisem mogel vselej točno odgovarjati, ker se moram držati bolj kmetijskega orodja nego peresa; vendar sem vsakemu radovoljno postregel in če je bilo nekoliko pozno, naj kmet kmetu tega ne zameri. Tudi zanaprej sem vsakomur, ki si želi kaka natančnejša poročila pri mojih izkušnjah z umetnimi gnojili, z veseljem na razpolago. Franc Skerlec, posestnik v Vičancih, pošta Velika Nedelja, Spodnje Štajersko.

Lep napredok zadružništva kaže centralna zadružna bavarskih kmečkih društev. Svoj sedež ima sedaj v Ausbachu, a z novim letom se preseli v Regensburg, kjer si sezida velik lasten dom. Pred 7 leti ni imelo društvo še nič svojega imetja, danes pa ima lastnega premoženja nad 480 tisoč kron in s tem denarjem si zgradi Zadružni dom. V tem poslopu bodo redni poučni kurzi za kmečke sinove. Pouk, stanovanje in zajutrek dobe obiskovalci kurzov brezplačno. Pouk bo trajal vsako leto 4 mesece, od prvega novembra do konca februarja. Namnenjen je kmečkim sinovom, ki so doslužili pri vojakih. Poučevalo bo šest učiteljev in sicer o domaćem kmetijskem in zadružnem knjigovodstvu, o kmetijski trgovini, najpotrebnejše reči iz pravo znanstva, zavarovanja, o poljedelskih strojih, demovinskih, občinskih postavah, skrbi za uboga in bolnike, občinskih poslih in občinskem uradovanju. Poleg tega se bo ponavljajal pouk o kmetijstvu. Poleg zimskih poučnih kurzov bodo tudi krajski kurzi, ki bodo trajali po tri tedne in sicer spomladni in jeseni.

Zadružništvo na Moravskem. Leta 1895. se je na Moravskem ustanovila prva rajfajzovka. Koncem 1. 1904 pa je bilo že samo čeških rajfajzovk 336, ki so imele svojo „Zvezdo“ v Brnu. Članov so imelo okoli 42 tisoč, vlog nad 22 milijonov, posojil 200 milijonov, čistega dobička 132 tisoč kron. — Osrednja zveza posreduje nakup gospodarskih potrebščin in je l. 1904 kupila svojim članom 134 wagonov umetnih gnojil, 540 wagonov oglja, semena itd. Za blago je izdala 344 tisoč kron. Obrestna mera pri branilnih vlogah je bila od 3½% do 5%, pri posojilih pa od 4½% do 6%. — Nemških rajfajzovk je pa bilo na Moravskem lansko leto 244, ki imajo tudi svojo „Zvezdo“.

Zadružništvo je na Nemškem silno razširjeno. Tako imajo tudi zadruge za prodajo jagod. V Kalterberbergu na Eife obstoje taka zadružna že 16 let, ki je v gospodarskem oziru ubožnim rodbinam veliko koristila. Zadruge leto je prejela neka uboga žena za jagode in malinje 254 kron, neka druga družina pa 296 kron. Pač lep zaslužek „za reveže“! Zadružna je skupila tek. leta za jagode 6000 K in od kar obstoji zadružna 90 tisoč kron.

Najnovejše novice.

Politični in gospodarski shod v Spuhli pri Ptiju. V zadnjem trenotku dobimo poročilo o shodu v Spuhli zadnjo nedeljo, dne 7. avg. in zato ga moremo samo v izvlečku prinesi. Državni poslanec dr. Ploj je omenjal razne težkoče in številne uspehe, posebno tiste, ki se tičejo kmečkega stanu. Obširno je govoril o volilni preosnovi. Deželni poslanec dr. Jurtele je dokazoval s subimi dejstvi iz okraja samega, kam privede brezbriznost in trditev, da kmetu ni treba časopisov in organizacije. Govornik je živo slikal iztrebljenje samostojnih kmetov od strani Nemcov in njihovih denarnih zavodov ter dokazoval pogubno gibanje štajercianske struje za kmeta. Zborovalci so izrazili svojima poslancema popolno zaupanje ter sprejeli več koristnih resolucij.

Zlata poroka. Pretečeni ponedeljek dne 10. t. m. obhajala se je v prijazni cerkvi v Brezji pod Mariborom redka slovesnost, h kateri se je zbral lepo število hočkih župljanov in več tujih gostov. Vrli posestnik S. Pivec iz Zrkove in njegova žena Marija sta stopila čez 50 let zopet k altariju Gospodovem, da bi v zlati poroki ponovila svečano zakonsko objubo. Po krasnem nagovoru izvršili so velečast. g. dekan hočki, A. Grušovnik, leta cerkveni obred, ki je vse navzoče do srca ganil. Dva vrla sina in dve marljivi hčerki so bile priče

izvanredne sreče svojih staršev — zlatopočencev; več vnučnjik s pisanimi venci na glavi pa je, kot družice, spremljalo svate k preveseli slovesnosti. Po sv. cerkvenem opravilu je bila na čednem domu zlatopočencev radostna gostija, pri kateri so se menjavale prav po slovenskem običaju sladke pesmice s prisrčnimi napitnicami. V Pivčevi hiši počuti se vsakdo dobro, ker je v vsakem oziru tako vzgledna, krščanska in narodna, da je lahko vsem drugim vzgled. Svoje otroke sta zlatopočanca kaj lepo izgojila; starejši sin Rupert je dovršil gimnazijo, šel potem k mornarici ter je obkrožil ves svet; sedaj je višji mornarski uradnik v Pulju. Kako zaveden in narodno čuteč je g. S. Pivec, kaže s svojo udeležbo pri vseh narodnih svečanostih v Mariboru in v bližnji okolici; letos ni manjkal pri nobenem poljudnem predavanju v „Narodnem domu“. Zlatopočanca štejeta že sicer vsak po 77 let, a ker sta dušno in telesno še tako menavadno krepostni, je pač opravičeno upanje, da bo njima ljubi Bog dodelil milost, obhajati še biserno poroko.

Oplotnica. V nedeljo popoldne se je v našem Pohorju med močnim gromenjem v Božjah in v Kotu oblak utrgal in so vsled tega potoki v Čadramu, Oplotnici in Brezji silno narastli, jeze trgali, ceste in travnike poplavili in poškodovali. Na Kebelu in Modriču je tudi toča hudo klestila in ajdo čisto zbla.

Društvena naznanila.

Sv. Anton v Slov. gôr. Naše bralno društvo priredi dne 23. t. m. veselico v prostorih g. Alta. Domači dilektanti bodo uprizorili igri „Sv. Cita“ in „Vaški skopuh“. Na tej veselicu bodo prvkrat udarjali antonjevski tamburaši.

Rogozniški fantje prirede v prid bralnega društva kot osnovatelje istega v nedeljo dne 16. septembra veselico s sledenim vsporedom: 1. „Razresenca“, burka v enem dejanju; 2. šaljiva pošta, konfeti i. t. d.; 3. pri prosti zabavi različni šaljivi prizori, godba desetih mož, petje i. t. d. Veselica se vrši pri lepem vremenu na vrtu krčmarja g. Bračiča. Začetek točno ob pol 4. uri. V slučaju slabega vremena se veselica preloži na 23. septembra. K obilni udeležbi vabijo rogozniški fantje.

Hardek pri Ormožu. Prostovoljno gasilno društvo za ormoško okolico s sedežem na Hardeku praznuje v nedeljo 16. septembra t. l. skromno svojo desetletnico. Isto se udeleži v paradi pozne sv. maše ob 10. uri predpoldan in ima potem slavnostni občni zbor pri g. načelniku M. Staniču. Popoldan ob pol 4. uri na vrtu g. Šimena Kandriča na Lentu društvena zabava z godbo in petjem. Bratska sosedna društva, podporniki in prijatelji društva, kakor častni in redni člani društva z obitelji se k udeležbi najljudneje vabijo. Posebna vabila se le bližnjim društvom pošljejo. Slavnost se vrši pri vsakem vremenu.

Hardek pri Ormožu. Prostovoljno gasilno društvo za občino Cven bude priredilo dne 16. t. m. tombolo z obilnimi dobitki v novi, ta dan (16. t. m.) odpreti gostilni g. Jos. Rajha na Muti. Ker bo gostilna v vrlo narodnih rokah, se pričakuje obilnega obiska, kakor tudi za gasilstvo za ta dan in tudi za gospodarje.

Kmečko bralno društvo v Šmartnem pri Velenju uprizori v nedeljo 16. sept. popoldne igročak „Sv. Neža“. — Vstopnina za osebo 20 vin., sedeži 40 v. K obilni uvelzebi vabi odbor.

Stara cesta. Krajni šolski svet iz stare ceste vabi vse prijatelje šole na tombolo, katero priredi v prid revni šolski mladini v nedeljo, dne 23. septembra popoldne po 4. uri v Slavičevi gostilni na Kameničku.

Prostovoljno gasilno društvo za občino Cven bude priredilo dne 16. t. m. tombolo z obilnimi dobitki v novi, ta dan (16. t. m.) odpreti gostilni g. Jos. Rajha na Muti. Ker bo gostilna v vrlo narodnih rokah, se pričakuje obilnega obiska, kakor tudi za gasilstvo za ta dan in tudi za gospodarje.

Kmečko bralno društvo v Šmartnem pri Velenju uprizori v nedeljo 16. sept. popoldne igročak „Sv. Neža“. — Vstopnina za osebo 20 vin., sedeži 40 v. K obilni uvelzebi vabi odbor.

Dobrni pri Celju. V nedeljo dne 16. sept. ob 3. uri popoldne bo z ozirom na nameravano ustanovitev kmetijske podružnice podučno predavanje v šolskih prostorih. Govoril bo potovalni učitelj g. F. Goričan.

Sv. Jurij ob juž. žel. V nedeljo dne 16. t. m. ob pol 4. uri popoldne se vrši v prostorih g. Nendlna zborovanje v svrhu ustanovitve podružnice c. k. kmetijske družbe. Kmetje, pridev v obilnem številu! Vabljeni so tudi kmetje iz Dramelj, Kalobja in Slivnici!

Prostovoljna požarna bramba v Latkovi vasi priredi dne 23. t. m. veselico v St. Pavlu pri Preboldu.

V Šmartnem na Paki priredi v nedeljo dne 16. t. m. prostovoljna požarna bramba povodom blagoslovljenja shrambe gasilnega orodja veselico. Sprejem gostov ob 8. uri, blagoslovljenje ob pol 4. uri popoldne in potem veselico v znani stari gostilni g. Janeza Bizjaka v Šmartnem. Prosto zabava s srečolovom podpirala boda domača godba. Za točno in dobro posrežbo bode preskrbljeno. Vstopnina prosta. Za mnogobrojni obisk prosi vljudno ter kliče: „V nedeljo na Pako!“ odbor.

Iz Šmartna ob Paki se poroča, da se tamošnja veselica, katera se je v zadnji številki naznanila za dan 16. t. m., preloži na 30. t. m. Natančneje vspored še objavimo.

Listnica uredništva.

Sv. Duh—Loče, Rogatec, Sromlje, Št. Jakob v Slov. gor., Škale, Kapele, Prevorje, Latkova vas, Sv. Anton v Slov. gor., Trbovlje, Sv. Andrej, Gornja Poljskava: Nismo mogli priobčiti, ker nam primanjkuje prostora. pride prihodnjih! — Planina: Naznanite na glavarstvo! Za nas nevarno! Pozdrave! — Mozirje in Šmartno: Že prej dali staviti od drugod nam došlo poročilo! Oprostite! — Žetale: Gospodom navadno ni ljubo, če se taki dopisi o njih prinašajo, zato takih dopisov ne priobčujemo. Ostanite nam zvesti in poročajte kaj drugega! — G. Mavrin v Radomerju: Mi smo že to preklicali, kateri ste zahtevali. — Sv. Duh: Za to številko prepozno! — Tinje: Majhno notico smo naredili po ustrem sporočilu, Vaša je došla prepozno! Hvala!

Za družbo sv. Cirila in Metoda je nabral g. učitelj V. Šerona v gostilni g. Korenjaka pri Sv. Barbari v Halozah K 350 pod gesmom: „Kdor zaničuje se sam, podlaga je tujčevi peti.“ — Na primiciji g. Kolence pri Sv. Emi nabralo se je 5 K.

Zdravnik in zabolodravnik

dr. Janko Sernec
se je vrnil v ponedeljek 10. t. m. ter ordinuje kakoprej v Narodnem domu v Celju. 582

Ustanovitev novega industrijskega podjetja.

V svesti si, da more dandanes bujno razvita industrija poleg naravnih pridelkov ljudsko blagostanje v državi ali deželi znatno pospeševati in dvigniti, so vse države oziroma dežele delovale na to, da v medsebojnem tekmovanju vseh narodov ljudstvu pokažejo in odpro vire blagostanja in da dajo vsakemu posamezniku priliko, da more izdelke, posebno domače, izpečati in uporabit v svoj prid in dobiček. Čim bolj je razvita v deželi industrija, tembolj napreduje duševna in kulturna izobrazba narodova, tembolj cenijo tuji zmožnosti doličnega naroda in segajo po njihovih izdelkih, kar pa ravno pospešuje in dviga blagostanje celega naroda in vsakega posameznika; ravno v tem prepričanju obstoje in z uspehom delujejo pri nas na Kranjskem velika in močna društva in zvezze posameznih rodomljev, podjetnikov in dežarnih zavodov.

V tej zavesti sem se odločil tudi od svoje strani nekaj pripomoči v dosegoo tega smotra — kolikor je to v moji moči — s tem, da sem svojo oljarno v Britofu pri Kraju znatno povečal in razširil. Posrečilo se mi je tudi, skleniti zvezo z znanstveno, tehnično in trgovsko naobraženim, večletnim tovarniškim ravnateljem gosp. Rudolfom Huterjem, ki si je pridobil teoretičnih in praktičnih vrednosti na višjih tu- in inozemskih učiliščih in potem z uspehom vodil te vrste podjetje deset let, in sem ustanovil 1. septembra t. l. v tovarništvu s tem „Prvo kranjsko tovarno lemenega olja“ pod imenom „Zabret & Huter“.

Pod osebnim vodstvom tega izvedenca nama bo mogoče po najnovejšem načinu izdelovati laneño olje in laneñe tropine (preše). Najino laneño olje je mrzlo prešano, je brez albumina in ravno raditega najboljše kakovosti. Ta albumin pa ostane v tropinah, s čemur pa tropine znatno pridobe na svoji prebavljivosti. Na ta način izdelano olje je veliko boljše za jestvine, barve in firnež.

Ker bova potrebovala znatno množico lanenega semena, dobe poljedelci lepo priliko več in uspešneje gojiti pridelovanje semena in si ustanove z oddajo v najino tovarno stalen dohodek.

Zabret & Huter
569 1—1
v Britofu pri Kraju.

Tržne cene

v Mariboru od 1. septembra do 7. septembra 1906

Živila	100 kg	cd		do	
		K	h	K	h
Pčenica		15	20	—	—
rž		14	—	—	—
ječmen		14	50	—	—
oves		15	—	—	—
koruza		16	—	—	—
proso		17	—	—	—
ajda		16	—	—	—
zemo		4	—	—	—
slama		5	60	—	—
	1 kg				
fizola		—	80	—	—
grah		—	53	—	—
leča		—	48	—	—
krompir		—	7	—	—
sir		—	40	—	—
surovo maslo		2	—	—	—

Vsaka beseda
stane 2 v.
Najmanja
objava 45 v.

MALA OZNANILA

Vsaka beseda stane 2 vin.

Vsaka beseda
stane 2 v.
Večkr. objava
po dogovoru.

Oklic.

Od c. kr. sodnije Ljutomer se bode na predlog dr. Franjo Rosina kot izvrševalca oporoke v zapuščini dr. Ivana Farkaša, bišni hram vložek št. 173 kat. občine Ljutomer za izkleno ceno po 6000 kron javno dražbal.

Dražbeni rok se določa na dan 24. septembra 1906 predpoldan ob pol 11. uri na licu mesta v Ljutomeru.

Dražbeni pogoj se lahko pri sodniji v sobi št. 4 pregledajo.

C. kr. okrajna sodnija Ljutomer, odd. I.

dne 9. septembra 1906.

599 1

Ti inserati se sprejemajo samo proti predplačilu. Pri vprašanjih na upravnštvo se mora pridjeti znamka za odgovor.

Harmonij, boljši, nepokvarjen, kuhinj takoj. Naslov pri upravn. 602 1

Čevljarski učenec se takoj sprejme pri Antonu Koren, Mlinska ulica 7, Maribor.

Viničar, priden, zanesljiv, ki se razume na gostilno, se sprejme. Franc Muršec, Viktringhofgasse 28, Maribor.

Proda se posestvo v Št. Ponkracu h. št. 72 občina Griže (okraj Celje), obstoječe iz 4 gospodarskih poslopij, njiv, hmeljišč, vinogradov, sadonosnikov, travnikov, gozdov s trdim in mehkim lesom za 7800 krov. Redi se lahko do 10 glav goved in 20–30 glav drobice. Natančneje se izve pri Bernardu in Mariji Raček, p. d. Ivšek, pošta Griže pri Celju. 600 1

Čevljarski učenec se takoj sprejme pri F. Nerat, čevljar v Mariboru, Koroška cesta 18. 1

Dva konja z opravo in vozom se po ceni prodata v Mariboru, Koroška ulica 47. 588 2

Dijke ali dijakinje sprejme na stanovanje ali pa tudi na hrano uradnika udova Lujiza Sivka, Maribor, Koroška cesta 17. 585 3

Učenec, Slovenec, srednje močen, se sprejme pri ključavnici in pojavljalu avtomobilov, Konrad Kadunz v Gradcu, Schönauagasse št. 80. 585 1

Učenca sprejme brivec v Gradcu, Schönauagasse 21. Lahko se uči tudi nemščine. 586 1

Gostilna s pravico žganjetoča, novozidana hiša, dve njivi, mlad sadonosnik, tričetrt ure od Maribora pri veliki cesti se po nizki ceni proda. Več se izve pri Ant. Vergles, Tržaška cesta 69 v Mariboru. 590 1

Majhen, dvojnovaljčni stol (Doppelwalzenstuhl) za pšenico in kruzo popolnoma izmleti je na prodaj za 200 krov pri M. Korošcu, Sv. Lenart v Slov. gor. 589 2

Učenca sprejme takoj J. Lančič, klepar v Gornji Radgoni. 591 3

Zanesljiv oskrbnik ali Šafar, oženjen, dobro poučen v mlekarstvu in vinogradništvu, se sprejme na graščinsko posestvo do 25. sept. Jakob Zemlič. 592 1

Služba cerkvenika in organista je na Vidmu ob Savi razpisana do 1. oktobra 1906. Prednost imajo, kateri so izurjeni v kakem rokodelstvu. Cerkveno predstojništvo Videm. 593 3

Za svojo se da 8 mesecev stara deklica dobrim ljudem. Kdo, pove upr. 594 2

Dekle na posteljo in če želi tudi na hrano se sprejme v Tegethoffovi ulici 16, Maribor. 596 1

Novozidana hiša, enonadstr., lepa solnčna lega, 6 sob, 4 kuhinje, velik vrt, lepo gospodarsko poslopje, se proda za 6500 gld. Hranilnice je 4000 gld. Proda se takoj radi bolezni. Oberrothweinerstrasse 68. I. vrata 4. Maribor. 597 1

Ročni kovček se je izgubil na potu od Sv. Marjete in Leiteršperga. Po tem najditelj naj ga odda proti nagradi v Mariboru, Koroška cesta 19, I. nadstr. vrata 1. 601 1

Mali dijaki iz poštene hiše se sprejmejo na stanovanje in hrano pri g. Mariji Karner v Mariboru, Koroška ulica 41, pritičje na levo. 571 1

Hiša s 5 stanovanji, branjarija z blagom, vrt, svinski hlevi, svinska kuhinja, se po nizki ceni proda v Studencih pri Mariboru. Več pove posestnik Franc Čerč v Studencih, Lembaska cesta 71. 572 4

Spretna kuharica, ki je vajena vsakega gospodarstva, želi vstopiti v kako župnišče s 1. oktobrom, Studenci pri Mariboru, Schoschteritschgasse 4. 547 1

Dijaki se sprejmejo na hrano pri pošteni slovenski rodbini, zelo dobra brana, zračna soba, strogo nadzorstvo, v bližini vseh šol. Naslov pove upr. 574 1

Gostilna, dobro idoča, z mesarijo in 17 oralov travnikov, se proda ali da v najem pri Sv. Marijeti v Slov. Gor. Vpraša se naj F. Wagrandl, Maribor. 576 2

Za krojače in šivilje pripočam vzorce (Schnittmuster) za razne oblike po nizkih cenah. Pojasnila daje pismeno ali ustmeno Ivan Keček, krojački mojster v Studencih št. 49 pri Mariboru. 552 3–8

Pritlična hiša za 5 strank, dvorišče in vrt, ob okrajni cesti, v bližini opekarne, cerkev in šole, kjer je sedaj branjarija, lepi lokal za eventualno povečanje ali pa za gostilno, se po ceni proda. Prodajalca pove upravn. 579 1–2

Hiša na periferiji mesta Maribor, kjer je že gostilna v vsemi potrebnimi prostori, tudi mesnica, ledenička, ki se da lahko v najem pivovarni, nekaj malih stanovanj, zraven še stavbišče, 10 let davka prosta, ob državnih in okrajnih cestih, lepi lega za prihodnost, se proda. Kdo, pove upravn. 578 1–2

Sadje kupuje: jabolka, hruške, slive in tudi druge vrste sadja se kupuje po najboljši ceni Maribor, Apotheker-gasse 7. 578 1

Dve mali posestvi v bližini Maribora se takoj po ceni prodata. Ponudbe „Postfach 72 Maribor“. 579 1

Otvoritev trgovine. Uljudno naznanjam cenjenemu občinstvu iz Maribora in okolice, da sem otvoril v Mariboru Glavni trg št. 19 **trgovino z mešanim blagom**. Ker sem kupil po ugodni ceni tako lepo in trpežno blago, sem v stanu, vse blago prodajati po zelo nizki ceni. Za obilni obisk prosim s spoštovanjem Aut. Strableg pri „Angelju“ Maribor, Glavni trg 19. 555 3–8

Enonadstropna hiša z gospod. poslopjem, na Sp. Štajerskem, blizu cerkve, posebno sposobne za penzionista, dva vrta za zelenjavo in sadonosnik, se po ceni proda. Kje, pove upravn. 577 1–2

Enonadstropna hiša z malimi stanovanji, južna lega, v novi ulici, ki bo v kratkem zvezana s središčem mesta in bo potem okoli 5 minut od glavnega ozir stolnega trga oddaljena, gospodarsko poslopje, vrt, dvorišče itd. okoli 10 let davka prosta, se po ceni proda v Mariboru. Naslov pove upravn. 577 1–2

Dva učenca z dobrim šolskim spričevalom, iz poštene hiše, se sprejmeta takoj v trgovino z mešanim blagom Josipa Krulc, Mar. Gorica, Pošta Savski Marof (Hrvatsko). 512 1

Hiša se proda po zelo nizki ceni z dobro najemnino in lepim vrtom tik cerkev sv. Jožefa pri Mariboru. Naslov pri upravn. 527 3

Vsake vrste debel od 4 metre dolžine kupim za najvišjo ceno na mestu lesnega skladišča ali kolodvora v Mariboru. Na to opozarjam posestnike, ki ne morejo dobiti daljših debel iz svojih gozdov. Janez Špes, lastnik žage, Maribor. 1–13

Staro železo, baker, mesink, svinec, cin, cink kupuje po najboljši ceni Alojzij Riegl, ključavničarski mojster, Maribor, Flössergasse št. 6. 809 1–20

Pridnega in izurjenega pomagača, kateri ima veselje do dela, sprejme takoj Matej Bregant, kovač v Orehoševsi, pošta Hoče-Slivnica. 551 3–8

Služba organista in cerkvenika pri M. v Puščavi je razpisana do 20. sept. 564 1

Nova hiša, s 5 stanovanji, z lepo njivo, vse v dobrem stanu, je za nizko ceno na prodaj. Več se izve pri posestniku v Gornjih Poberžah, Dammgasse 219. Maribor. 553 3–8

Vsaka beseda
stane 2 v.
Večkr. objava
po dogovoru.

Krojaški pomočnik, kateri zna boljša dela in pa tudi za sejem, se takoj sprejme pri Janezu Partlič, krojački mojster v Studencih št. 49 pri Mariboru. 552 3–8

Dijaki se sprejmejo na stanovanje in dobro hrano pri slovenski družini brez otrok. Naslov: Urša Guser, Maribor, Tegethoffova ulica 39 (na dvořišču.) 562 2

Dijaki se sprejmejo na stanovanje in dobro hrano pri slovenski družini brez otrok. Naslov: Urša Guser, Maribor, Tegethoffova ulica 39 (na dvořišču.) 562 2

Viničar s širimi delavskimi močmi, dva moška in dve ženski, ki se razumejo na ameriške trte, se sprejme za 1. novembra v Lembahu. Vpraša se naj pri dr. Schimm v Mariboru, Kaiserstr. 8. 558 1

Za samo 1000 gld. naplačila se proda lepo 8 oralov veliko posestvo z hišo, viničarijo, gospodarskim poslopjem, vse v najboljšem stanu, z opoko krito, velik sadonosnik, krme za šest krav, poldruži oral ameriških sadonosov, 45 minut iz Maribora, za nizko ceno 7500 gld. Ostalo se plača v obrokih. Natančneje se izve pod: M. B. Maribor, poste restante. 561 2

Hiša se proda po nizki ceni s 6 stanovanji, velik hlev za 8 goved, svinski hlevi, svinska kuhinja, klet, vrt, četr orala njive, studenec, mesečna najemnina 49 K, v Studencih pri Mariboru. Več pove Franc Čerč, posestnik v Studencih, Lembaska cesta 71. 573 4

Enonadstropna hiša z gospod. poslopjem, na Sp. Štajerskem, blizu cerkve, posebno sposobne za penzionista, dva vrta za zelenjavo in sadonosnik, se po ceni proda. Kje, pove upravn. 577 1–2

Enonadstropna hiša z malimi stanovanji, južna lega, v novi ulici, ki bo v kratkem zvezana s središčem mesta in bo potem okoli 5 minut od glavnega ozir stolnega trga oddaljena, gospodarsko poslopje, vrt, dvorišče itd. okoli 10 let davka prosta, se po ceni proda v Mariboru. Naslov pove upravn. 577 1–2

Dva mali dijaka kupuje od danes naprej vsako množino in plača 60 vinarjev za kilogram

JOŽEF DUFEK

lečetar
Maribor, Viktringhofgasse.

563 2–1

STRD

kupuje od danes naprej vsako množino in plača 60 vinarjev za kilogram

ZAKONITO ZAJAMČENO.

Izvleček iz prostovoljnih zahvalnic, ki mi dohajajo vsaki dan:

Z Vašimi želodčnimi kapljicami sem zelo zadovoljen, ker so ozdravile mojo hčer od dolgotrajne bledice. Pošljite mi, prosim za 8 krov še 2 ducata. Velespoštovanjem HENRIK KUBRICH, krajni sodnik v Radenburgu. — Vaše želodčne kapljice so čudovito pomagale moji soprigi proti bolečini v želodcu. Pošljite mi še 12 steklenic. JOSIP SCHNEIDER, posestnik na Dunaju Wiedner Hauptstr. 10. — Te kapljice izvleček po posebno ob prehlajenju želodca oslabljujejo želodca, slab prehladni ter pomanjkanju teka.

Zelodčne kapljice se pošiljajo:

1 ducat (12 steklenic) po 4.— K. 3 ducate (36 steklenic) po 11.— K.
5 ducatov (60 steklenic) 17.— K.

prosto zavoja in poštnine, ako se pošlje denar naprej ali po poštnem povzetju — Razpošilja samo

GRADSKA LEKARNA, ZAGREB

353 16–20 Trg sv. Marka št 68, poleg cerkve sv. Marka.

Kako deluje Barthelovo poklajno apno?

Dva soseda kupila sta si vsak eno lepo plemeno svinjo, katere sta jima vrgle en in isti dan vsaka 5 lepih prasičkov. Oglejmo si pa, kako so ti prasički nadalje rastli in se redili.

1. Jaka Kobilar je čital o uspehih Barthelovega poklajnega apna, a je bil nezaupljiv ter istega ni kupil.

3. Brez poklajnega apna so prasički neradi jedli, zaostali so v rasti, dobili so večkrat drisko in čez osem tednov sta mu dva poginila.

5. Čez devet mesecev je hotel Jaka ostale tri prasičke prodati, a ko je mesar zagledal to suho žival, ni bilo o kupčiji nikakega govora.

Nasvet:

Kdor hoče v kratkem imeti debele in velike prasiče, močna žrebeta, zdrava teleta, veliko jaje, sploh veje dohodke od svojih živali, mora rabiti kot primes h krmi

Barthelovo poklajno apno.

5 kg za poiskus proti predplačilu 2 K 40 v franku od vsake pošte, 100 kg. K 24 od Ljubljane in Maribora.

Miha Barthel & drug.
na Dunaju X/3, Siccardsburggasse 44.

Dopisuje se slovensko!

70 10—8

Za Marijine družbe
je dobila prodajalnica Cirilove tiskarne
krasne svetinje iz aluminija.

Od sedaj lahko vsakdo dobi tukaj tudi
vsakovrstne druge svetinje.

Štefan Kaufmann,
trgovec z železnino
v Radgoni 595/7
priporoča svojo veliko zalogu
lepo pozlačenih
nagrobnih križev
po jako nizki ceni.

2. Jurij Štempihar je bil pametnejši; naročil si je Barthelovo poklajno apno ter ga je prideval krmi, najprvo po pol, potem pa celo malo žlico na dan.

4. Pri Juriju je bilo pa ravno nasprotno. Tako lepih prasičkov še ni nikdar imel. In koliko ga je stalo? 4 krone za 10 kg Barthelovega poklajnega apna.

6. Ko je pa prišel mesar k Juriju, bila sta zadovoljna oba, mesar z blagom, Štempihar pa s skupičkom.

Naznanilo otvoritve trgovine.

Uljudno naznanjam slavnemu občinsvu v Radmirju, Ljubljani in okolici, da sem otvoril

lastno trgovino z mešanim blagom v Filačovi hiši.

Kot domačin si budem prizadeval cenjene odjemalce z dobrim svežim blagom in nizkimi brezkonurenčnimi cenami postreči.

Toraj, dragi rojaki, prosim obiščite me v mnogobrojnem številu. Zagotavljam, da bode vsak zadovoljen v vsakem oziru, kdor bode pri meni kupil.

Priporočam se z odličnim spoštovanjem Vaš

Jakob Sem,

583 1

bivši poslovodja podružnice g. Norb. Zanier & sin
v Letušu.

Vabilo

na o b ċ n i z b o r

Vzajemne zavarovalnice zoper ogenj na Ljubnjem
kateri se sklice
na dan 15. septembra t. l. ob 9. uri zjutraj v občinsko pisarno
na Ljubnjem.

Ako pa bi se ob tej uri ne sešlo zadostno številu udov, se preloži na čas
1. ure popoldan istega dne s sledеčim vsporedom:

1. Odobrenje letnega računa za 1905.

2. Razni nasveti.

Vzajemna zavarovalnica zoper ogenj na Ljubnjem,
593 1 dne 9. septembra 1906.

Načelnik: Ivan Kopušar.

SLOVENCI! Zahtevajte vedno in
povsod le najboljše
v žigalice
v korist družbe sv. Cirila in Metoda.

Svoji k svojim!

Opozarjam vsakega varčnega rodoljuba na
edino hrvatsko varovalno zadružo

„CROATIA“

pod pokroviteljstvom kralj. glavnega mesta
Zagreba

Ista zavaruje na Štajerskem, Kranjskem in Koroškem
vse premičnine, živino in pridelke proti ognju po naj-
nižjih cenah.

Vsa pojasnila daje: Glavni zastop „Croatia“
v Mariboru, Koroška cesta štev. 9.

Zastopniki se iščejo po vseh večjih krajih Kranjske,
713 Štajerske in Koroške. 51—47

Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani

Dunajska cesta 19 v Medyatovi hiši, v pritličju, Dunajska cesta 19

sprejema: zavarovanja vsakovrstnih poslopij, premičnin in pridelkov proti požarni škodi; 2. zavarovanja zvonov proti poškodbi; in 3. zavarovanja za nižje avstrijsko deželno zavarovalnico na Dunaju za življenje in nezgode. — Pojasnila daje in sprejema ponudbe ravnateljstvo zavarovalnice ter posstreže na željo tudi s preglednicami in ceniki. — Ta edina slovenska zavarovalnica sprejema zavarovanja pod tako ugodnimi pogoji, da se lahko meri z vsako drugo zavarovalnico. — V krajih, kjer še ni stalnih poverjenikov, se proti proviziji nastavljajo spoštovane osebe za ta zaupni posel.

Postavno vloženi ustanovni zaklad jamči zavarovancem popolno varnost.

Glavno poverjenštvo za Spod. Štajersko in Koroško g. Avg. Weixl, Maribor. 14 24—17

Edina domača zavarovalnica! — Svoji k svojim!

Pozor!

Vsem cenjenim kupovalcem priporoča se nova in najcenejša trgovina
z modnim, suknenim, volnenim in platnenim blagom
kakor tudi z raznimi oblekami za dečke in gospode.

Grajski trg 2 **M. E. Šepc, Maribor, Burgplatz 2**

(v lastni hiši)

K bližajočemu mrzlemu času priporočajo se posebne novosti zimskih izdelkov za vsakovrstna oblačila, tudi odeje in
579 11 koce, sukneni, volneni in štrikani robovi, perje za blazine itd.

Jamčeno več let!

: Vse ure so :
natanko pre-
: skušene! :

: Vsaka res :
slaba ura se
vzame za celo
: ceno nazaj! :

Srebrne remonter ure od gld. **3.80** naprej

Srebrna anker 15 kamnov s 3 sre-
brnimi pokrovi od gl. **5.50** naprej

1-1 Srebrne verižice po teži.

Anton Kiffmann, Maribor.

Podobice

male in veče, zobčaste
in gladke

— dobite prav po ceni —
v prodajalni Cirilove
tiskarne v Mariboru.

Obhajilne podobice
so v 84 različnih vzorcih na
prodaj.

Dobro idoča gostilna

se da v najem

zraven je tudi lahko trgovina z
mešanim blagom, poleg okrajne
ceste, pri farni cerkvi. Izteči se
lahko na leto 20—25 polovnjakov
vina, tokle pa tudi 10 do
15 polovnjakov. Več s: iz e pri
Posojilnici pri Sv. Benediktu
v Slov. gor.

Načelstvo.

Salame fine ogrske gld.
180; iz gnjati
zelo priljubljene 130; du-
najske 86 kr; bolj fine gld.
150 za kilo.

Gnjat á la Praga 1 gld.;
brez kosti gld. 1.20;
pleče brez kosti 95 kr.; suho
meso 86 kr; slanina 68 kr.;
glavina fina 50 kr. za kilo.
Fire kranjke **klobase**, vel.,
ena 20 kr.

Slivovka brinjevec, gld.
1.20 liter po-
šilja s poštним povzetjem od
5 kil naprej

Janko Ev. Sirc

v Kranju.

:: Ustanovljeno leta 1885. ::
Mnogo priznanj o doposlanem
blagu. ::
3. Kupujem vedno 161
brinjevo olje.

Ali že veste? kje se
kupijo
škapulirji

svetega Duha, Srca Jezusovega,
Brezmadežnega Spočetja, Kar-
melske Matere božje. —

Po bliži ceni jih pr daja:
trgovina Cirilove tiskarne,
Maribor, koroška cesta 5.
Tamka: se dobijo tudi: podobice, rožni
venci in vsakovrstne svinjenje ::

Tovarniška zaloga

434 8

kmetijskih strojev

Konrad Prosch

v Mariboru,
Viktringhofgasse

priporoča

- svoje nove izboljšane -

gepelje,

mlatinice z najnovej-
šimi osmi, rezalnice za krmo, trijerje,
sekalnice * Slovenske cene na zahtevo zastonj!

Za vse se jamči!

Nepremičljive vozne plahte

Zoper ogenj in vrom varne **blagajne** in **šivalne stroje** kupite pri meni najceneje.

Zanesljivo najboljše poljedelske stroje

posebno vinske in sadne stiskalnice, mline za sadje in grozdje, čistilnice (pajkle), slamo in reporeznice priporoča v bogati izberi

trgovina z železnino „MERKUR“ **P. MAJDIČ, CELJE**

ter pošija na željo cene na zastonj.

Najboljša in najcenejša umetna gnojila

Tomaževa žlindra, kalijeva sol in kajnit

so v zalogi.

Lepa izbera kuhinjske posode iz čistega nikla in zdravniško priporočena.

Traverze, cement, železo za cevi, cevi iz kamenčine, strešna lepenka, sesalke in vodovodne naprave